

OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Péče o Dalovické tůně v Pozemkovém spolku Meluzína.

číslo projektu: 141434**1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:**organizace : **EC Meluzína RCAB**právní forma: **Pobočný spolek (Hlavní spolek: Asociace Brontosaura)**spisová značka: **L 29556 vedená u Městského soudu v Praze**adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**bankovní ústav a číslo účtu: **Raiffeisen Bank 754594052/5500** IČO : **49752065**statutární zástupce : jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz****2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)**jméno: **Ing. Martin Lípa**kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz****3. Údaje o projektu****obsah projektu: Praktická opatření k zachování a obnově biotopů na pozemku člena pozemkového spolku Meluzína****stručný popis projektu:**

1. Ošetření proti invazním neofytům.
2. Sečení ruderalizovaných ploch.
3. Vytvoření úkrytů pro chráněné druhy plazů.
4. Regulace náletových dřevin.
5. Úprava nerovností a sběr kamene.
6. Ošetření náletových dubů výchovným řezem.

Název projektu:

Péče o Dalovické tůně v pozemkovém spolku Meluzína

Současný stav řešené problematiky:

Ekologické centrum Meluzína - Regionální centrum Asociace Brontosaura (dále zkratka ECM) založilo v roce 2000 a v dubnu 2002 akreditovalo pozemkový spolek Meluzína (viz zkratka PSM). V rámci tohoto pozemkového spolku nabízíme stávajícím vlastníkům technickou, odbornou i administrativní pomoc při péči o jejich pozemky nebo při hledání citlivého hospodářského využití lokality.

V severozápadních Čechách se v současnosti vyskytuje určitý podíl ploch, které mají charakter „Země nikoho“. Z různých důvodů je nelze využít a tak leží ladem ponechány samovolnému vývoji. U ploch s vysokou mírou ekologické stability (například vodní plochy) je obvykle hlavním problémem zabránit ukládání různých druhů odpadů. U ekologicky méně stabilních ploch je nutné záměrně ovlivnit probíhající sukcesi, pokud chceme zvýšit hodnotu daného území z hlediska podpory biodiversity na lokální úrovni. Specifickým problémem severozápadních Čech a zvláště Karlovarského kraje jsou invazní neofyty – bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*)

Lokalita Dalovické tůně - podrobnější popis

Dobrovolná dohoda v této lokalitě pokrývá pozemky o rozloze cca 1,6 ha v katastrálním území Dalovice 627586:

p.p.č.	druh pozemku	Rozloha	LV	majitel
525/1	ostatní plocha	15145	13	Karlovarský kraj
528	vodní plocha	628	13	Karlovarský kraj
529	vodní plocha	277	13	Karlovarský kraj
	Celkem m²	16050		

Lokalita je registrovaným významným krajinným prvkem ve správním obvodu ORP Karlovy Vary. VKP sousedí se školní botanickou zahradou při Střední zemědělské škole v Dalovicích, která je též plochou našeho pozemkového spolku.

V roce 2010 došlo k převodu pozemků z Pozemkového fondu České republiky na Karlovarský kraj, který je zřizovatelem této střední školy. Koncem roku 2011 byla zemědělská škola pověřena hospodařením na předmětných plochách.

Hodnota území spočívá především v drobných vodních plochách na kraji vysoce urbanizovaného území. Tyto plochy zajišťují přežití populací *Rana esculenta*, *Triturus vulgaris*, *Natrix natrix* a *Bufo bufo* v daném území. V 90. letech zde byl nalezen též jedinec *Bufo calamita*, ale tento nález se zatím nepodařilo opakovat.

Suchozemská část je zatím z hlediska přírodních hodnot velmi chudá. Je tvořena navážkami stavebních sutí ze 60. a 70. let. Pravděpodobně prostředí plné podzemních dutin přispívá k atraktivitě lokality pro drobné obratlovce.

Území je silně zatíženo neofyty zejména bolševníkem velkolepým (*Heracleum mantegazzianum*). Dalším expanzním druhem je domácí třtina křovištní (*Calamagrostis epigeos*). Na pozemku se vyskytují porosty náletových dřevin. V budoucnu bychom cílenými výchovnými zásahy chtěli snížit podíl břízy a osiky ve prospěch dubů a kvetoucích druhů dřevin s významnou nabídkou nektaru.

Část plochy byla trvale zatravněna, neboť územím prochází řada inženýrských sítí (vedení vysokého napětí, plynovod, vodovod, nízkonapěťový rozvod). Zde je cílem převod na květnatou louku s fázovou sečí.

Celkově lokalita zvýšila svůj význam jako místní enkláva pro život mnoha druhů obratlovců a bezobratlých a vhodně doplnit nedalekou botanickou zahradu.

Stručný realizace projektu:

V letošním roce jsme v rámci lokality Dalovické tůně provedli následující péči hrazenou z prostředků programu Ochrana biodiversity:

1. Regulaci náletových dřevin – bříz a osik. Husté nálety o výšce do 1,5 m byly proředěny ve prospěch náletových dubů, javorů a jasanů s cílem zvýšit diversitu stromového patra.

2. Sečení ploch zatížených invazí třtiny křovištní a odstranění biomasy rostlin. Seč byla provedena dvakrát ročně ve fázi metání s cílem co nejvíce oslabit rostliny a zároveň zabránit generativnímu množení druhu.

3. Regulace bolševníku byla provedena mechanicky za pomoci rozkopávání listových růžic. Rostliny, které byly schopné regenerace a vytvářely květy, byly posečeny ve fázi nezralých semen a biomasa okolíků byla spálena. Tento postup je jsme aplikovali s úspěchem po 7 let při péči o přírodní rezervaci Mokřady pod Vlčkem v CHKO Slavkovský les.

4. Úprava nerovností povrchu s cílem ošetřovat plochy od roku 2014 sečí. V rámci této činnosti byl též sesbírán kámen a deponován na osluněná místa.

5. Budování úkrytů pro drobné obratlovce. Dřevní biomasa vzniklá regulací náletových dřevin byla použita k vytvoření hranic rovného dřeva. Vysečená biomasa ruderalních rostlin spolu s drobnými větvemi byla použita k založení hromad tlející hmoty vhodné jako úkryt nebo prostředí pro rozmnožování plazů.

Jako úkryty budou sloužit též deponie kamenů vzniklé v rámci urovnávání povrchu pozemku pro pozdější sečení.

6. Výchovný řez semenáčů dubů. Na ploše se vyskytuje několik desítek hezkých semenáčů dubů. Často jsou poškozeny okusem srnčí zvěří a u některých se objevují tlakové větvení. Duby hodnotíme na daném stanovišti jako vhodnou kosterní cílovou dřevinu a proto v rámci projektu byl proveden výchovný řez k odstranění jevů, které by mohly zkrátit životnost stromu na daném stanovišti.

Lokalita leží mimo CHKO a vzhledem k omezení prostředků na Program péče o krajinu pro volnou krajinu je mizivá šance získat na výše popsání opatření prostředky z jiných zdrojů. Jsme velmi vděční za možnost věnovat se této lokalitě.

Část prací byla vykonána na dobrovolnické bázi. Prostředky v rámci projektu byly použity na úhradu potřebných materiálů, jízdních nákladů a služeb na práce, které jsme nedokázali pokrýt z vlastních kapacit.

Na základě z 18.8.2014 byla z projektu vypuštěna výsadba stromů a jejich ošetření během vegetace.

Dosažené výstupy projektu hrazené z prostředků programu Ochrana biodiversity

1. Opakované ošetření cca 0,45 ha proti invazním neofytům.
2. Sečení na ploše 0,75 ha ruderalizovaných ploch
3. Vytvoření 2 úkrytů pro chráněné druhy plazů
4. Regulace náletových dřevin na ploše cca 0,1 ha
5. Úprava nerovností a sběr kamene na ploše cca 0,75ha.
6. Ošetření 25 ks náletových dubů výchovným řezem.

BIOD_141434_IMG3609.jpg Sečení lučních fragmentů je základním opatřením k omezení šíření neofytů.

BIOD_141434_IMG3208.jpg Rukevník východní je další invazní neofyt, který je na lokalitě potenciálně nebezpečný.

BIOD_141434_IMGP3617.jpg Sečená hmota je použita na tvorbu úkrytů typu deponie. Tlející hmota je velmi atraktivní zejména pro užovky obojkové a ještěrky obecné.

BIOD_141434_IMGP1781.jpg Stará dřevní hmota je použita na úkryty typu rované dřevo.

BIOD_141434_IMG3615.jpg Díky blízkosti Dalovic je trvalým problémem lokality nelegální ukládání komunálních odpadů.

BIOD_141434_IMG9969.jpg Samotné tůně zarůstají orobincem. Úprava tohoto nežádoucího stavu bude předmětem našeho úsilí v dalších letech.